A°. 1833.

N°. 83.

JAVASCHE COURANT.

Zaturdag den 20sten julij.

OFFICIEEL GEDEELTE.

MILITAIR DEPARTEMENT.

Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal ad interim heeft bij besluit van den 17den dezer, No. 10

BENOEMD:

Bij het 3de Bataillon Infanterie.

Tot Luitenant Kolonel, den Majoor van het 5de bataillon infanterie, *J. C. A. von Saher.*

Bij het 5de Bataillon Infanterie.

Tot Majoor, den Kapitein van het 6de bataillon infanterie, *H. L. Brusse.*

Bij het Algemeen Depôt.

Tot 2den Luitenant Kwartiermeester, den 2den Luitenant van dat depôt *W. Kreeling*, en

Tot 2den Luitenant, den Sergeant-Majoor voor memorie bij gezegd depôt, *A. Engelmann*, thans 1ste klerk bij de bureaux van den Directeur der Artillerie.

OVERGEPLAATST:

Bij het 5de Bataillon Infanterie.

Den Luitenant Kolonel van het 3de bataillon infanterie *J. de Leeuw*, thans met verlof in *Nederland.*

[illegible] GEDEELTE.

BATAVIA, *den 19den julij 1833.*

Zoo als te verwachten was, bevatten zoo wel de Vaderlandsche, als de vreemde dagbladen veelvuldige artikelen omtrent den toestand waarin de Citadel van *Antwerpen* na de overgave, gevonden is, en wegens de gewaarwordingen, waartoe die gebeurtenis aanleiding heeft gegeven. Wij laten hier onder eenige dier artikelen volgen, namelijk uit Belgische bladen getrokken:

ANTWERPEN, *4 Januarij.*

Het zoude onmogelijk wezen den staat van verwoesting te beschrijven, welke overal op en rondom de Citadel wordt aangetroffen; hoewel de kasematten genoegzaam onbeschadigd zijn gebleven, werd er nogtans veel vastheid van geest vereischt, om in zulk een chaos van vernieling te volharden. De uitwerking der reuzenbommen gaat alle denkbeeld te boven; zij zijn schier alle in de nabijheid van het kruidmagazijn nedergevallen, welks gewelf waarschijnlijk derzelver valswaarte niet zou hebben weerstaan. Het hospitaal, dat eene soort van blindering had, is geheel ongeschonden gebleven. Op afstanden van enkele honderd voeten zijn hier en daar twee of drie bommen boven die onderaardsche verblijven gebarsten, terwijl weinig schreden zijwaarts geheele batterijen zijn vernield geworden. Het is belangwekkend te zien hoe op eene en dezelfde batterij bijkans, al de vuurmonden buiten werking zijn geschoten, en hoe vele ongelukkigen mitsdien daar het leven moeten hebben verloren.

Alles is nog ongeveer in denzelfden staat, waarin de Hollanders het hebben overgegeven; duizende gevulde bommen en grenaten liggen nog overal verspreid, te midden van scherven van bommen en allerlei kogels. Vele kanonstukken zijn door de Fransche projectilen beschadigd geworden; een stuk geschut is door midden gespleten; anderen zijn in de binnen de Citadel door de belegerden gegravene grebben of kuilen nedergesmeten; nog andere zijn, om zoo te spreken, onder derzelver onmetelijk groote blinderingen versmoord en verplet; en om dat tooneel van verwoesting te volmaken, ontwaart men allerwege allerlei soort van overblijfselen van ongelukkige soldaten. Voeg daarbij den verwoesten toestand van alle de gebouwen, en het diep gevoorde der weinige plekken gronds, die niet door puin en bouwval zijn overstelpt; waarlijk, om hunne dienst te blijven doen, moesten de kanonniers heldenmoed bezitten, en ieder die de Citadel in dezen haren afgrijsselijken toestand zal gezien hebben, zal zulks met mij toestemmen.

Nergens hebben wij menschenlijken of lijkgedeelten gevonden, ofschoon er schier allerwege eene pestlucht heerscht; slechts zijn nog de kadavers der onder de, even als alles verwoestte, stallen verpletterde runderen voorhanden, en reeds deze alleen verspreiden eenen ondragelijken stank. In de kazematten is de lucht even zoo onzuiver, en de toestand der ongelukkige soldaten in die verpeste holen, moet aller ontzettendst zijn geweest.

De kazemat van Chassé is niet zwaar beschadigd, ofschoon verscheidene bommen en kogels er geheel nabij zijn gevallen. Zijne bedstede, eene lafafel en eenig verder huisraad zijn er nog overgebleven.

Wij zijn drie uren bezig geweest met de plaats te doorloopen, zoo belangwekkend was ieder punt, en nog hebben wij niet alles gezien.

Eene blindering was nog rookende en verwijderde min of meer de nieuwsgierigen, want verscheidene bommen die niet gesprongen waren hadden vuur gevat, en nu en dan eene ontploffing te weeg gebragt.

De Belge: De lieden die de Citadel bezoeken gaan gemeenlijk langs de kloosterstraat en de verbrande arsenaalpoort derwaarts. De eerste brug overgekomen zijnde, bevindt men zich terstond nabij de kerk, de groote kazerne en de politie-kamer. Aan deze zijde alleenlijk, naar de stad gekeerd en het verst van de belegeraars verwijderd, hebben althans de gebouwen nog eenigzins eenigen vorm behouden, aan welke men dezelve kan herkennen. Om u een flaauw denkbeeld van de verwoesting te geven, behoef ik slechts u te zeggen dat een schilder, die er eene [illegible] te kiezen, [illegible] torentje en de groote kazerne, welker muren nog over tamelijk groote lengte tegen het geweld der brandende spantbalken en tegen dat van den bommen- en kogelregen zijn blijven staan. Het is nog een vierkant blok muren, met vensters over deszelfs geheele uitgestrektheid. Op het walfront ziet men nog drie stukken vestinggeschut, tegen Antwerpen gerigt, en welker blinderingen nog onverlet zijn gebleven. Beneden dit front zijn de kasematten nog in vrij goeden staat, maar naar het midden der Citadel en naar het bastion Toledo henen, is de vernieling derwijze volslagen, dat daarvan geene beschrijving mogelijk is. Verbeeld u groote puinhoopen die door de nieuwlings daarop neergestorte bommen derwijze zijn omgewroet en op en door één gesmeten, dat boven over een zolderventer de kop van eenen os wordt gezien, [illegible] boven op eenen hoop pannen van een [illegible], en versplinterde tonnen en vaten te midden van onder deszelfs stallen verpletterd hoornvee. De door de hollandsche bezetting neergelegde wapens staan in bundels op het plein geschaard, alwaar zij, uit gebrek aan bergplaats, aan den invloed van weer en wind zijn blootgesteld gebleven. Gisteren heeft men de sabels en patroontasschen weggehaald, en in dit oogenblik voert men met karren de geweren en bajonetten weg. Tien of twaalf Belgische officieren, van de infanterie en administratie, maken van dit materieel eenen inventaris op, en houden toezigt over deszelfs transport. Van daar gaat men verder voort onder de gewelfde poort van het provoosthuis, en dwars door eene dikke laag van op den grond uitgestrekte steenen, kogels en balken, komt men in het midden der plaats aan, op welke tien a twaalf tot onderscheidene gebruiken bestemde kleine gebouwen waren opgetrokken. Nu eens moet men onder tien ellen dakwerk voortgaan, hetwelk van eenen door midden gespleten muur los afhangt en ieder oogenblik dreigt neêr te storten; dan weder over in stukken geslagen runderen en paarden henen; en wel letten niet te verzinken in het gat, hetwelk in de kasemat onder de stallingen, de groote bom in den grond heeft geboord. Hier, op deze plek, zijn twintig ongelukkigen te gelijk door de uitberstende bomscherven verscheurd, op dien zelfden nacht toen het ontzettend geloei van het verbrandend hoornvee alom heinde en verre den schrik der vernieling en der vuurwoede verspreidde.

De eigenlijk gezegde kasematten zijn tegen de bommen beter bestand geweest dan men gelooft; ware niet de groote mortier gebezigd, zouden zij zijn staande gebleven, maar zij waren daarom niet te min onbewoonbaar geworden. Vochtig en te eng voor eene bezetting van vierduizend man, hebben zij ook nog na de vernieling der magazijnen, achtervolgends moeten dienen tot bergplaatsen voor de levensmiddelen en amunitien van allerlei aard, die er zeer spoedig in bedierven. Verpeste dampen wasemen van uit die onderaardsche holen tot eenen verren afstand op, en, zich vermengende met den rook van het nog brandende hout, stuiten zij de vermetelste nieuwsgierigen, die van beneden op de schietkat schielijk naar de wallen terugkeeren en zich vergenoegen met derzelver omvang langs te bezigtigen. Wij bevonden ons om dit tooneel van bloedstorting en verwoesting te aanschouwen, ter zelfder ure ten getalle van ruim twee honderd personen bijeen, waaronder vele dames. Hier vonden wij eenen grooten, wijden waterput, die onder deszelfs verbrijzelde ommuring gedempt was; daar weder den tromp van een stuk geschut in tweeën overlangs gespleten; een weinig verder eene menigte kleine waterputten, juist ruim genoeg om eenen emmer in te laten zakken, door aarde en kogels digt gestopt; ginds armen, beenen, rompen en koppen van soldaten, onder tusschen door de raderen van onbruikbaar geschoten stukken geschut. De rokken, hemden en hoeden der dooden liggen in flarden voor de kasematten uitgespreid, te midden van in de vuist der strijdenden verbrijzelde wapenen en bloedig linnen, hetwelk tot de wondheeler-bewerkingen heeft gediend. De bedsteden staan nog in derzelver stelling als te voren. Alle deze voorwerpen hebben geene verkoopbare waarde meer voor baatzuchtig geldgewin, en de stukken of brokken, welke hier of daar door dezen of genen liefhebber zijn weggenomen, als reliquiën van eenen merkwaardigen oorlog, zouden geene voldingende reden aangeven om de uitsluiting te wettigen van de tallooze schare van vreemdelingen die niet ophouden van allerwege aan te stroomen, en die voorzeker niet blijven zouden indien zij geene hoop hadden van aan hunne nieuwsgierigheid te zullen kunnen voldoen.

Journal du Commerce: Het publiek wordt andermaal in de Citadel tot bezigtiging derzelve toegelaten, op vertoon van toegangkaartjes welke het niet zeer moeijelijk schijnt zich te verschaffen. De nieuwsgierigen stroomen ook in mass's naar dit oord van verwoesting henen, welks aanzigt dorwijze ontzettend is dat hetzelve allen partijgeest doet zwijgen, alle politieke haat verdooft, om enkel plaats te maken aan de bewondering welke de heldhaftige door Chassé en zijne dappere soldaten bestane defensie inboezemt. Hollands meest verbitterde vijanden, de woedendste revolutionnairen gevoelen zich, op het zien dezer ontzaggelijke puinophooping, genoodzaakt de meening te laten varen, welke zij door middel van sommige dagbladen trachteden te verspreiden, dat de verdediging zwak en de overgave voorbarig was geweest. Ten overstaan dezer bouwvallen, die zoo roemvol voor de bezetting pleiten, bestaat er slechts eene stem, en het is die der lofverheffing; en op dit terrein, waar de bommen en kogels geen enkel gebouw hebben staande gelaten; waar men geene schrede kan doen zonder met den voet in eenen door die projectielen gegraven kuil te zinken; waar ter naauwernood eene enge wijkplaats voor de door nachtwaken en vermoeijenissen afgematte bezetting nog was overgebleven, daar vraagt zich een iegelijk af, hoe het mogelijk geweest is den tegenstand zoo lange vol te houden.

Het is eene schoone parel aan Chassé's laauwerkroon, zelfs Belgische *patriotten* gedwongen te hebben in ontzag en verbazing zijnen lof te verkondigen.

De *Elberf. Allg. Zeitung* geeft onder het opschrift: *Kort resultaat van de bemagtiging of overgave der Antwerpsche Citadel* het volgende te lezen.

Wat hebben de Franschen door de overweldiging der Citadel verloren? De achting van schier de geheele beschaafde wereld! vermits zij namelijk om de wille van ijdelen roem zoo veel bloed vergoten en waarbij zij hunne beste genie-officieren en eene menigte volk verloren hebben, daarenboven het beleg gevoerd hebben met eene wreedheid die in de nieuwe krijgsgeschiedenis, de handelwijze met Koppenhagen welligt uitgezonderd, onbekend was, en overigens een voorbeeld hebben gegeven wat men in voorkomende gevallen van hen heeft te verwachten.

Wat hebben zij daarbij gewonnen? Eenen puinhoop, dien zij terstond moesten afstaan en die aan beide partijen voor het tegenwoordige niet het minste nut oplevert. Een kort uitstel van inwendige onlusten. Eene batterij veldgeschut, waartegen zij tienmaal meer zwaar geschut hebben verloren, en een weinig roem, dien niemand hun zal benijden, vermits dezelve door dubbeld verlies verzuurd wordt, en laatstelijk het vooruitzigt wat hun te wachten staat, indien zij thans niet de zeilen strijken, maar het tot eene algemeene oorlogs-uitbarsting laten komen.

Wat hebben de Hollanders door het verlies der Citadel gewonnen? — Door hunnen heldenmoedigen tegenstand, onsterfelijke glorie! want zij hebben de Citadel tot een tweede Termopylæ gemaakt en aan de geheele wereld getoond wat een handvol menschen in staat is te doen, wanneer men God, Vaderland en Koning getrouw is; Duitschland is hun oneindig daarvoor verpligt en zal zijne van Duitschers afstammende broeders, dus niet laten ten onder gaan, ten zij dit land zich zelf de ketenen der slavernij wilde laten aanklinken. Ten tweede hebben zij tijd gewonnen en den vorsten en volken alzoo gelegenheid verschaft om het beginsel van non-interventie naar waarde te leeren kennen en beoordeelen. Ten derde vertrouwen op zich zelven! want zoo zij hadden gewild zou geen enkele Franschman weder naar huis zijn gekeerd, en heeft men het aan hunne verstandige handelwijze en opoffering te danken, dat geen algemeene oorlog het gevolg daarvan is geweest.

Wat hebben zij verloren? Eenen puinhoop die hen tot niets dient, en hunnen vijand tot geen nut verstrekt. Eenig te vergoeden en te herstellen krijgsmaterieel en vier duizend gevangenen, welken deze gevangenschap niets dan eere oplevert.

EUROPESCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

HAARLEM, *den 31den januarij ll.* De belgische minister van oorlog is te Brussel voor de regtbank gedaagd, om zich te hooren condemneeren tot het betalen van schadevergoeding aan onderscheidene eigenaars, voor de verwoestingen, welke het fransche leger, bij gelegenheid van de belegering der Citadel van Antwerpen, op derzelver landgoederen heeft aangerigt.

AMSTERDAM, *den 30sten januarij.* Den 28 dezer is alhier in den hoogen ouderdom van ruim 97 jaren, overleden de heer *Jacob de Vos*, lid der 4de klasse van het Koninklijk Nederlandsch Instituut.

DUITSCHLAND.

AUGSBURG, *dne 30den januarij ll.* Onze *Algemeine Zeitung* bedient zich van de tegenwoordige omstandigheden, om op de volgende wijze in het breede uit te weiden, over het gewigt, hetwelk er voor Duitschland in gelegen is, zich eene van Holland onafhankelijke gemeenschap met de zee langs de Schelde te verzekeren.

» De staatkundige gebeurtenissen, die zich thans aan de Hollandsche kusten opdoen; derzelver sluiting, namelijk voor den handel door het Engelsch en Fransch eskader, zijn eene belangrijke waarschuwing voor Duitschland en deszelfs regeringen; want wie kan ontkennen dat hetzelve niet op eene gevoelige wijze daarin betrokken is, wanneer Duitsche waren onder Hollandsche vlag varende, derzelver bestemming niet kunnen bereiken, alvorens in de haven, in welke zij opgebragt worden, bewijzen van neutraliteit te hebben overgelegd, in neutrale schepen overgeladen, en met nieuwe premiën van assurantie, en verhoogde vracht merkelijk bezwaard te zijn geworden, terwijl zij nog bovendien veelligt voor het gebruik der fabrijken te laat komen en het speculatie doel verijdeld zien, of wel voor het verbruik bedorven aankomen. Hoe veel te meer is dit zoo, daar deze sluiting, die zich enkel tot den Hollandschen handel en niet tot neutrale schepen of neuteraal-eigendom schijnt uit te strekken, in eene werkelijke blockade verandert, die alle in- en uitvaren van schepen, zonder onderscheid van vlag en aard der lading ten strengste verbiedt. Ziet Duitschland zich nu in zoodanig geval niet in de daad van de zee afgesloten en wordt de Rijn van Keulen af niet eene nuttelooze vaart, zonder deszelfs eenige uitgang, die door Holland is. Een zoodanig oponthoud der goederen zou de fabrijken en landbouw doodelijk treffen en het verbruik merkelijk bezwaren. Door het verhoogen der transport-kosten zouden de fabrijken weldra de concurrentie met die in andere landen, die een onverhinderd vervoer bezitten, moeten laten varen, en greep zoodanig eene sluiting plaats, op een oogenblik dat Duitschland zijnen overvloed zou wenschen uit te voeren, zoo zou het zulks niet kunnen doen. Men zou de optelling van mogelijke gevallen nog verder kunnen uitbreiden, maar het aangehaalde is reeds toereikend om aan te toonen hoe noodig een tweede weg tot het volhouden der concurrentie is.

» Deze weg doet zich voor in de Schelde, en in dezen zin is de afscheiding van Belgie van Holland eene gebeurtenis, welke door Duitschland ten nutte gemaakt, voor deszelfs handels belangen als zeer voordeelig aangemerkt kan worden, daar het de Hollandsche monopolie verbreekt en eene concurentie tusschen de Schelde en den Rijn opent, zoo als er sedert de vereeniging niet bestaan heeft. Duitschland kan zich hierdoor onafhankelijk maken van de staatkundige gebeurtenissen die een der beide landen zouden kunnen treffen en van nadeeligen invloed op den handel zouden kunnen wezen. Duitsche staatsmannen zullen deze waarheid niet loochenen en hunne krachten vereenigen om de Schelde voor altijd, in den ruimsten zin van het woord, naar het thema van Lord *Palmerston* krachtens een traktaat open te stellen. *Napoleon* had reeds het voornemen om een Noorder kanaal te laten graven, ten einde den Rijn onafhankelijk van Holland te maken. De afscheiding van Belgie van Holland, doet echter eene voortdurende vrijheid der Schelde en de daarmede verbonden ijzerenbaan naar Keulen, (al zoude Belgie de kosten van zijne grenzen af, tot Keulen toe, alleen dragen) deze onafhanklijkheid even zoo gemakkelijk, zoo al niet beter bereiken. Al de langs den Rijn in- en uitvoerende landen moeten Belgie alzoo met belangstelling beschouwen. Is eenmaal de ijzerenbaan gereed, zoo kan de doorvoer in beide landen vrijgesteld worden, want dit is eene der voorwaarden van het werk. De concurrentie langs de Schelde, zoude Hollands handels-reglementen en derzelver uitoefening op den Rijn beteugelen. Wanneer alsdan het beginsel der handels-vrijheid in groote Overzeesche staten eene weldadige uitbreiding bekomt, zoo heeft Duitschland eenen dubbelen weg, en wie zou den zegenrijken invloed daarvan ontkennen. De scherpziende Pruissische

regering zal wel het eerst het vriendelijke aanzien jegens Belgie aannemen. Belgie als een neutrale staat heeft noch oorlog ter zee, noch blokkade te duchten, de Schelde is derhalve een in waarheid vrije vloed. Dit aanzienlijk voordeel zal Antwerpen weder tot eene der eerste consignatie plaatsen verheffen. Pruissen zal voor zijne Rijn provinciën een handelsverdrag met Belgie treffen. Het kan er slechts bij winnen wanneer een wederkeerige vrije doorvoer den handel met Engeland vertier geeft, en aan hetzelve de verzendingen naar Zuid Duitschland en Zwitserland verzekert."

MENGELINGEN.

(*Vervolg der Javasche Courant no. 82.*)

Prins MAURITS, die, na den aan onzen WILLEM I gepleegden barbaarschen moord, hem opvolgde, verstrekte niet minder ons Gemeenebest tot luister en roem. Ook hij was een der grootste mannen, wier namen in de Jaarboeken der Nederlandsche Vrijheid zijn vereeuwigd. Zoo als WILLEM I den grondslag had gelegd tot het verheven Nederlandsche Staatsgebouw, zoo werden door MAURITS daarvan de wanden verder opgetrokken. Hij behaalde talrijke overwinningen en voordeelen op de grootste veldheeren van zijnen tijd, en zijn leger werd de *Algemeene Oefenschool der krijgskunst van Europa*. De groote Turenne was zijn leerling, en de voornaamste Engelschen van zijnen tijd rekenden het zich tot eer, onder een zoo groot Veldheer de krijgskunst te mogen leeren, zoo als later ook anderen onder FREDERIK HENDRIK zulks deden; wordende het leger van het doorluchtige broederpaar beschouwd als den kweektuin, uit welken de grootste generaals zijn voortgekomen, die in de 16de eeuw hebben uitgeblonken; om welke reden dan ook de groote Gustaaf zijnen geliefden, later zoo beroemden, Forstenton, met een gedeelte der Zweedsche adelijke jongelingschap, onder het geleide van den vermaarden Horn, met gezegd oogmerk, naar het leger van Prins MAURITS zond. Folard noemde hem den grootsten Veldheer der infanterie, die sedert de Romeinen was opgestaan en Hendrik IV erkende hem voor den uitmuntendsten, bekwaamsten Veldheer. Hij behaalde de overwinning in zes geregelde veldslagen, bij Grol in 1595, bij Turnhout in 1597, bij Herwarden in 1599, bij Nieuwpoort, op den Aartshertog Albertus, in 1600, bij Sante in 1608. Hij was de uitvinder van den *bedekten weg* bij het beleg van Bommel, in 1599; hij bouwde de Schans Knodsenburg tegen over Nijmegen, veroverde 38 steden en 45 forten of kasteelen, bestormde 15 gewigtige plaatsen en deed 12 belegeringen opbreken. Zulk een man was onze MAURITS!

Eene allertreffendste gebeurtenis is in onze Vaderlandsche Geschiedenis de veldslag bij Nieuwpoort. Toen 's lands Staten besloten hadden, om op het voetspoor van Scipio den Afrikaan, den krijg in het hart der vijandelijke gewesten over te brengen, ondernam MAURITS met 18,000 man dien merkwaardigen togt naar Vlaanderen, ten einde Ostende te ontzetten; doch niet minder snel rukte ook de Aarts-hertog Albertus met een der beste Spaansche legers ter hulpe op, zoodat hij het leger van Maurits nog onverschanst vond. Der staatschen toestand werd nu te benarder, daar zij, in vijandelijk land, van allen toevoer afgesneden waren, en de trotsche Spanjaarden, na het verslaan der door Graaf Ernst van Nassau aangevoerde voorhoede, zich tusschen het overschot derzelve en het leger van MAURITS plaatsten. Doch onze heldhaftige MAURITS verloor den moed niet. De begeerte om Graaf Ernsts neêrlaag af te wasschen, de overtuiging dat ook de geregeldste, voorzigtigste terugtogt eene lafhartige vlugt zoude worden genoemd, de opregte en vurigste wensch om het groote, door VADER WILLEM zoo glorierijk aangevangen, werk van Neêrlands bevrijding te voltooijen, dit alles versterkte zijn besluit tot de edelste zelfopoffering. Zijn linker vleugel werd door de zee gedekt, zijn regter vleugel breidde zich naar den duinkant uit, geheel het heirleger stond met den rug naar Nieuwpoort geschaard. Nog had MAURITS het in zijne magt om zijn leger in te schepen en zich met hetzelve den veiligen aftogt te verzekeren, maar de Held, indachtig dat driehonderd-twee jaren vroeger, op *dezelfde plek*, een ander groot krijgsman uit het stamhuis van Nassau, Keizer Adolff, door den Aartshertog Albertus van Oostenrijk verslagen was, bragt gewillig rust, goed en leven ten offer aan Neêrlands roem en aan dien van zijn doorluchtig voorgeslacht. Ter staving van zijn besluit om *te zegevieren of te sterven*, deed hij zijne schepen in zee steken en, vergezeld door den grooten Delvenaar, zijn broeder FREDERIK HENDRIK, die nimmer van zijne zijde week, reed hij de gelederen door, bragt zijnen troepen de uitgestrektheid van het tegenwoordige gevaar, maar ook de eer der overwinning onder het oog, tot zijne soldaten zeggende: »*Mijne kinderen, wij moeten heden overwinnen of al het water der zee uitdrinken*,» en daarop, vol heldenmoed, het sein tot den strijd gevende. Gedurende ongeveer vier uren tijds werd beiderzijds, met afwisselende kans, op het hevigst gevochten, en reeds waren door grooten aandrang der Spanjaarden, de Nederlanders op het punt van te moeten wijken, toen MAURITS met zijne ruiterij op den vijand instormde en de overwinning op het volkomenst naar zijne zijde deed overslaan. Hij had, door groote krijgskunde, zijn leger zoodanig geplaatst, dat de Nederlanders de ondergaande zon en de wind achter zich, en de vijand daarentegen dezelve vlak in het gezigt hadden, en hij had deze stelling weten te behouden, niettegenstaande de herhaalde pogingen van den Aartshertog om hem van slagveld te doen veranderen. Glorierijk, boven peil, was voor onzen roem, de slag bij Nieuwpoort!

En zouden wij ook niet onzen grooten FREDERIK HENDRIK gedenken, WILLEMS jongsten zoon uit zijnen echt met Louise de Coligny? Hij had onder zijnen broeder MAURITS de krijgskunst beoefend, en hield zich dapper in de Bommelerwaard, bij Nieuwpoort, bij Grave en bij Sluis; doch zijne schitterendste krijgsbedrijven begonnen eerst na het overlijden van Prins MAURITS. Ten jare 1636 veroverde hij Oldenzaal, in 1627 Grol, in 1629 's Hertogenbosch, in 1632 Venloo, Roermond en de sterke vesting Maastricht. In 1635 nam hij Thienen stormenderhand in, en in 1636 heroverde hij de sterkte Schenkenschans, zoo als ook in 1637 de vesting Breda.

Onder alle deze roemruchtige krijgsbedrijven, wordt zijn beleg en overmeestering van 's Hertogenbosch voor zijn Meesterstuk gehouden. Al wat aanzienlijkst was en in groote wapenfeiten belang stelde, was daarom ook bij het in bezit nemen dier stad tegenwoordig. De Koningin van Bohemen bevond zich met Prinses Amelia in des veldheers tent. De Prins was vergezeld door den Koning van Bohemen en den Prins van Denemarken, benevens ruim een veertigtal vreemde Hertogen en verdere edellieden; beide voorgenoemden woonden buitendien met hem de openbare godsdienstoefening bij, en stonden mede als Peters over de drie kinderen, die hij het houden der eerste kerkelijke dienst gedoopt werden. En zoo als de dichters, als om strijd, zijnen roem voor het nageslacht in hunne zangen vereeuwigden, zoo ook bewaarde voor hetzelve zijne Amelia des Helds nagedachtenis, hem door schilderkunst doende voorstellen in dien allegorischen Triomf, waarin Prins FREDERIK HENDRIK is afgebeeld in eenen zegewagen, bespannen met vier witte paarden, omstuwd door zegeteekenen en door al hetgeen eenen op deze wijze voorgestelden Held moet vergezellen. De Oranje-zaal op het Huis ten Bosch pronkt met dit meesterstuk van Jordaen's penceel, en blijft ook daarom tot op den huidigen dag voor het Hollandsch hart eene dierbare gedenkplaats van den vaderlandschen roem.

WILLEM III, Prins van Oranje en Koning van Engeland, was almede één der grootste Vorsten van zijnen tijd. Door zijn staatkundig beleid deed hij het even verwaten als hersenschimmige denkbeeld van het vestigen eener algemeene wereld-monarchie, waarmede de Franschen van dien tijd, en vooral hun trotsche Lodewijk XIV zoo zeer bezwijmeld waren, in rook vervliegen. Tijdens den gewelddadigen inval der Fransche en andere Vereenigde Magten, ten jare 1672, was de Prins nog zeer jong, doch wist hij niettemin door zijnen moed de algemeene geestdrift op te wekken en aan te vuren. Toen de Franschen zich voorstelden dat het onder water gezette land door de vorst hun de gelegenheid zoude geven om hunne behaalde voordeelen tot eene volslagene overwinning op te voeren, en de Engelsche Hertog van Buckingham deswegen, met opgeblazene trots, den Prins van Oranje te gemoet voerde: »*Men kan niet meer van het Gemeenebest spreken. Het ijs zal haast datgene, hetwelk men, door de landen onder water te zetten, tot nu toe behouden heeft, in Frankrijks handen doen vallen*,» gaf hij dien Engelschman manhaftig dit Nederlandsche antwoord: »*Ik weet een goed middel om het verderf mijns Vaderlands niet te zien; ik zal in de laatste verschansing sneuvelen*.» Zijne zorgende behartiging van 's Lands behoudenis werd dan ook door burgertrouw en burgermoed op het heerlijkst beloond, want met de diepste verontwaardiging werden door de Nederlanders de overmoedige eischen van den laatdunkenden Lodewijk XIV verworpen. Ter Statenvergadering van Holland zeiden de Rotterdamsche afgevaardigden: »*Men moest de onderhandelingen afbreken, zoo de Koning staan bleve op zijnen eisch. Beter was het zich dood te vechten, dan op schandelijke voorwaarden vrede te sluiten*.» Zoo ook verklaarden zoo vele leden van Amsterdams Regering: »*dat zij nooit zouden toestaan, zich, met eenig accoord, het juk van eenen onverzoenlijken vijand op den hals te laden, en, wanneer ook alle de overige steden tot die lafhartigheid mogten komen te vervallen, het nog eerlijker en edelmoediger was voor de religie en vrijheid en voor de vrouwen en kinderen in het harnas te sterven, dan zich te begeven in eene kapitulatie, aan welke men nooit dan met de uiterste slavernij kon voldoen. Zij vertrouwden zekerlijk* DAT DE BURGERS VAN AMSTERDAM ZICH VEEL LIEVER ZOUDEN LATEN AAN STUKKEN KAPPEN, OM MET DIE GLORIE NA HUNNE DOOD NOG ALTIJD TE ZEGEPRALEN, DAN AAN TE NEMEN EENE DIENSTBAARHEID WELKE ZIJ NOOIT VOORHEEN HADDEN GEKEND.» Hoe heerlijk heeft ook toen Groningen zich verdedigd, en hebben allen medegewerkt tot die heilrijke uitkomst, dat, toen reeds schier geheel het Vaderland verloren was, door wonderbare uitredding van Gods liefderijke Vaderhand, de vijand, nog kortelings prat op zijnen overmoed, met de grootste schande moest aftrekken en het Godgewijde, het dierbare Nederland behouden bleef!

Hoe zouden wij ook de grootsche rei van zoo vele Helden, als onzen vaderlandschen roem op het krachtdadigst te aller tijd hebben bevestigd, verlaten kunnen zonder te gewagen van onzen Vorst JAN WILLEM FRISO, die onder verscheidene zijner grootste daden, zoo bijzonder in het belegeren en vermeesteren van Rijssel uitmuntte, dat hij het berigt van het innemen der stad en van het bemagtigen der Citadel, te gelijker tijd, aan de Staten inzond. In den bloedigen en moorddadigen slag van Malplacquet voerde hij, met den Generaal Fagel, de Nederlanders aan, en deed het eerst de Franschen wijken. Op het heerlijkst ontwikkelde hij in dezen veldslag zijnen moed. Aan de spitse van negen bataljons trok hij tegen het schrootvuur der Franschen in. Oxenstiern werd hem ter zijde neêrgeveld, en hemzelven werd een paard onder het lijf dood geschoten; alstoen rukte hij te voet voorwaarts, en bemagtigde met de Hollandsche gardes de voornaamste batterij; hij kon er geen post houden, en werd door de overmagt terug gedreven; Sparre en Hamilton vielen; de heldhaftige FRISO stijgt weder te paard, doch het wordt hem andermaal onder het lijf nedergeschoten; daarop grijpt de Prins een vaandel ter hand, rukt daarmede aan het hoofd zijner manschap tegen de vijandelijke verschansingen op, bespringt dezelven, en, onder het geroep: «*Volgt mij, mijne vrienden!*» plant hij daarop de HOLLANDSCHE BANNIER!!

Nimmer ook zal of kan uit onze vereering worden uitgewischt die geliefde Prins FREDERIK VAN ORANJE, die reeds vroeg in Oostenrijkschen dienst, tegen Frankrijks verpestenden tuimelgeest heeft gestreden. Hij onderscheidde zich in den, ten jare 1796 door den Aartshertog Karel op de Franschen gewonnen, veldslag van Wurtzburg; later deed hij wonderen van dapperheid bij Kehl, en hield aan de spits eener afdeeling Hongaren, den vijand staande tot het Keizerlijk leger zelf kon oprukken. In het daarop volgende jaar dekte hij Weenen, toen het aan den kant van Italie doordringen der Franschen zulks noodzakelijk maakte. De vrede van Campo-Formio werd gesloten, maar de door omwentelings-

en verzoveringzucht rusteloos voortgezweepte Franschen leden alras blijken, dat er op nieuw zoude moeten gestreden worden, om te behouden wat nog te behouden was, en in dien staat van zaken werd aan Prins FREDERIK, hetgeen als destijds hoogst merkwaardig mag werden geacht, in weerwil zijner hoedanigheid van protestantsch Vorst, het *opperbevel* over het Oostenrijksche leger in Italie opgedragen.

Ongelukkiger wijze had deze heldhaftige Vorst, ten gevolge van zijn menschlievend bezoeken eener groote menigte lijders in de hospitalen, de zaden eener ziekte opgevangen, die hem weldra aan zijne legerstede bond en de oorzaak werd van zijnen dood. Op het ziekbed uitgestrekt, behartigde hij nog alles, wat tot de pligten eens legerhoofds behoorde, en, met stervende hand, schreef hij den, in dien tijd openlijk bekend gemaakten, brief aan den Franschen generaal, die, staande de wapenschorsing, verandering in de stellingen van zijn leger had gemaakt, ten welker gevolge hetzelve zich bij hervatting der vijandelijkheden aanmerkelijke voordeelen kon verzekeren. De Prins schreef eigenhandig aan den gezegden veldheer, dat, «*indien hierin niet de verandering gemaakt werd, die met regt kon gevorderd worden, hij alsdan den degen zoude getrokken achten,*» hetwelk dan ook het geëischte herstel ten gevolge had; en waarom zeker Schrijver van hem getuigde: «*zijn niet de troepen van het Directoire gestuit geworden door de gelukkige bedreigingen van eenen Prins, die, op zijn sterfbed, nog Oostenrijk te dienen en zijne vijanden te doen versagen wist?*»

Zijne geheiligde assche rust te Padua!!

Maar zonden wij niet geheele boekdeelen moeten volschrijven, wilden wij alle de grootsche daden der onsterfelijke heldenrei van het aloud roemruchtig stamhuis onzes geliefden Konings ook slechts bekortenderwijze aanstippen? Ten einde dus in geene voor ons bestek te uitgebreide beschouwing te vervallen, zullen wij — en hoe konden wij het waardiger doen — dit artikel besluiten met onzen tegenwoordigen, onvergetelijk dapperen, Prins van Oranje, die, bij den Viersprong, in het oogenblik der hagchelijkste kampbeslechting, aan het hoofd zijner getrouwe Nederlanderen, op den trotschen vijand, als een tweede Decius, instormde, den Franschen Keizer in zijnen eersten aanval stuitte en zoo aan Wellington's heermagt den tijd gaf om op te rukken en zich voor te bereiden tot den eeuwig gedenkwaardigen slag van Waterloo, in welken de Fransche tijran werd vernederd, en waardoor aan geheel Europa de lang gewenschte vrede werd geschonken. In dezen veldslag riep onze Kroonprins, even als eenmaal Hendrik IV in het gevecht bij Ivry, zijnen krijgsmakkers toe: *Mijn vrienden, als gij uwe vaandels verliest, kersenig u dan rondom mijnen witten vederbos; gij zult dien altijd vinden op den weg der eer en van den roem!*»

ADVERTENTIEN.

[illegible] betalingen [illegible] ordonnancien als onvoldaan voortloopen, en wel:

Een ten faveure van *Trinatus*, gezagvoerder van de brik *Tagal;*

Een ten faveure van *Sech Sap*, gezagvoerder van de bark *Noedani Ali Oesoer;* en

Een ten faveure van *Sech Abdullah Bahaloen*, gezagvoerder van de brik *Johanna.*

Zoo noodigt de ondergeteekende de belanghebbenden uit, om hetgeen zij te pretenderen hebben, bij 's Lands kas te Batavia te komen ontvangen, en zich vooraf te vervoegen ten kantore van den chef der ordonnancering ter generale directie van financien, om aldaar te worden voorzien van de nodige ordonnancien, tot de ontvangst van het hun competerende.

BATAVIA, *De Directeur Generaal van Financien,*
den 15den julij 1833. J. C. BRUNST.

—De Directeur van 's Lands Middelen en Domeinen, maakt bij deze bekend dat de belasting op de slaven over het loopende jaar, volgens het bepaalde bij resolutie der Hooge Regering de dato 28sten junij 1828 no. 36 (staatsblad no. 52) op geheel Java en Madura moet voldaan worden gedurende de maanden junij, julij, augustus en september, dat dezelve geheel in koperenmunt kan werden voldaan, en dat mitsdien tot de ontvangst dezer belasting, voor zoo veel de Residentie Batavia betreft, nog gedurende deze en twee laatstgemelde maanden, dagelijks zon- en feestdagen uitgezonderd, zal gevaceerd worden ten kantore van den algemeenen ontvanger te Weltevreden; wordende alle belastingschuldigen uitgenoodigd zich deze kennisgave ten nutte te maken, ten einde niet te vervallen in de boete, op het verzuim van betaling vastgesteld.

BATAVIA, *De Directeur voornoemd,*
den 16den julij 1833. J. DU PUIJ.

—De Resident van Batavia maakt bij deze bekend, dat de [illegible] der ellen, maten en gewigten, van en met den [illegible] aanstaande tot en met den 19den daaraanvolgende [illegible] feestdagen uitgezonderd) als gewoonlijk ten [illegible], tot het ijken van de in gebruik zijnde [illegible] gewigten; zijnde het merk van dit loopende [illegible] 6. De daarbij belanghebbenden worden [illegible] deze gelegenheid gebruik te maken, [illegible] dien tijd geene ellen, maten, of gewigten [illegible] worden aangeboden, en het zoo wel aan [illegible] Inlanders en chinezen verboden is, om van dezelve ongeijkt gebruik te maken.

BATAVIA, *De Resident voornoemd,*
den 15den julij 1833. VAN CATTENBURCH.

—Op zaturdag den 27 julij 1833. 's voormiddags te 12 uren, zal door den ondergeteekenden Resident van Batavia publiek worden uitbesteed de leverancie op eerste aanvraag van,

8,400. kannen arak 2de soort.

betaalbaar in koper geld, waarbij het Gouvernement zich voorbehoudt om tegen korting van een zesde gedeelte in zilvergeld te voldoen, dat is, in de verhouding van ƒ 5. zilver voor ƒ 6. kopergeld.

Gadinghebbenden vervoegen zich of worden verzocht gemagtigden te zenden bij

BATAVIA, *den Resident van Batavia.*
den 16den julij 1833. VAN CATTENBURCH.

—De resident van Bantam, brengt bij deze ter kennis, dat op den 5 dezer in zee, in de nabijheid van de *Menschen eter*, door een visscher te *Tanara* te huis behoorende, is opgevischt en aldaar opgebragt eene van volk verlatene Jatie houten praauw Jouking lang over steven 20 voeten en breed drie voeten waarin zich niets anders bevond dan een pagaijer en een bamboezenstok. Wordende mitsdien bij deze opgeroepen alle de genen, welke vermeenen daarop aanspraak te kunnen maken ten einde na betaling van het opvischloon en op vertoon van een behoorlijk bewijs van eigendom dezelve te kunnen terug erlangen; zullende in geval zich niemand mogt opdoen, met gemelde praauw worden gehandeld, overeenkomstig de deswege bestaande bepalingen.

CERAM, *De Resident voornoemd.*
den 12den julij 1833. F. H. SMULDERS.

—De Resident van Riouw, brengt bij deze ter kennis, dat degenen die vermeenen mogten regt te hebben, op zekere praauw Pantjallang, lang over steven 34 voeten, en breed 11 voeten, doch zonder dek, zeil of treil, en zijnde op de zeeroovers achterhaald, zich daartoe kunnen aanmelden binnen drie maanden, gerekend na den dag van heden, ten einde op vertoon van een behoorlijk bewijs van eigendom dezelve te kunnen terug erlangen; zullende ingeval zich niemand mogt op doen, met gemelde praauw worden gehandeld, overeenkomstig de deswege bestaande bepalingen.

RIOUW, *De Resident voornoemd,*
den 15den junij 1833. H. CORNETS DE GROOT.

—De genen, welke bekend mogten zijn met de personen van *Roosje-Orendatus* en [illegible] te Bantam overledenen heer *Martinus Wieringa*, en omtrent hun leven of dood, in het eerste geval ook omtrent hun tegenwoordig verblijf, inlichtingen mogten kunnen geven, worden door deze in het belang van die menschen ten vriendelijkste verzocht zoodanige inlichtingen in geschrifte of bij monde aan de weeskamer alhier te willen mededeelen; ter bekoming van welke inlichting almede de hulp en medewerking van de plaatselijke autoriteiten onder wiens gebied genoemde Roosje c. s. zich met der woon mogte bevinden door deze op het beleefdelijkste wordt ingeroepen.

Namens de Bataviasche weeskamer,
BATAVIA, *De Secretaris,*
den 5den julij 1833. L. STEITZ.

—Debiteuren van het vendu departement, welke tot hiertoe verzuimd hebben om hunne rekeningen over de maand maart ll. te voldoen, worden bij deze herinnerd, dat de aanzuivering van die schuld, uiterlijk voor den 30sten dezer, ten vendukantore moet geschieden, wanneer zij zich tegen geregtelijke vervolgingen wenschen te vrijwaren.

De waarnemend superintendent
BATAVIA, *van het vendu departement,*
den 16den julij 1833. F. H. HAASE.

—De contribuabelen aan de kas der Samarangsche schutterij, worden opgeroepen om het door hen verschuldigde over het 3de kwartaal 1833, aan het bureau van den ondergeteekenden gedurende deze loopende en aanstaande maand augustus, te komen voldoen, zullende na expiratie van gemelden tijd geene ontvangsten meer gedaan worden.

SAMARANG, *De luitenant kwartiermeester,*
den 12den julij 1833. J. SIMON.

EDICTALE CITATIEN.

Pro Fisco. Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Batavia, op het daartoe door den Fiscaal bij denzelven Raad, *Jacobus Cornelis Schmidt*, R. O., voor en van wege het Gouvernement van Nederlandsch Indië gedaan verzoek, hebben verleend appointement van citatie bij edicte ad omnes curias, op en tegen alle degenen, die vermeenen mogten eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben, op de hierna te melden penningen, zijnde de overschietende gelden, uit de daarbij vermelde verevende desolate boe-

(*Zie verder het bijvoegsel.*)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

ZATURDAG den 20sten Julij 1833.

dels, welke door de regthebbenden, ondanks de daartoe gedane oproepingen, onafgehaald zijn gebleven, dan wel waarvan geene toewijzing bij vonnis aan iemand is gedaan, als: *f* 8: 72 zilvergeld, uit den boedel van wijlen *K. C. Bosse*, in leven gewezen notaris te Batavia, overleden aldaar op den 5den augustus 1830; *f* 49: 33 zilvergeld, uit den boedel van wijlen *T. W. C. Lachman*, in leven ambtenaar op wachtgeld, overleden den 10den januarij 1832; *f* 89: 56 zilvergeld, uit den boedel van wijlen Mr. *J. Ruardi Tresling*, in leven advocaat en procureur alhier, overleden den 19den januarij 1831; welke gelden onafgehaald zijn gebleven; voorts *f* 139: 57½ zilvergeld, uit den boedel van wijlen den chinees *Kie Tiantjoein*, in leven apotheker, overleden den 5den augustus 1830; en *f* 142: 99 koper en *f* 2,958: 25½ zilvergeld, uit den boedel van wijlen *A. Vincent*, in leven secretaris der residentie Padang, overleden den 21sten mei 1828; van welke gelden geene toewijzing is gedaan;

Zoo is het, dat ik ondergeteekende eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den Raad van Justitie voornoemd, bij deze voor de eerste maal dagvaard, allen en een iegelijk, die gelden vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben, op de hierboven vermelde penningen, om op donderdag den 22sten augustus 1833, des morgens te acht uren precies, ter openbare rol van welmelden Raad, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren, ten einde te aanhooren zoodanige eischen en conclusien, als door den fiscaal voornoemd, tot confiscatie van meermelde gelden, ten behoeve van den lande, zullen worden gedaan en genomen, daartegen te antwoorden en te procedeeren als naar regten; sub pœne tegen de nalatigen of non-comparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilswijgen.

Aldus gepubliceerd en geafficheerd, van de puije van het raadhuis, op den 10den julij 1833.

De gezworen exploiteur voornoemd,
SCHOUTEN.

—Alzoo president en leden in den raad van justitie te Batavia, aan Mr. *Pelgrom Charles Ardesch*, advocaat voor en van wege *H. Blom* en *G. C. van Rijck*, gecom- [illegible] van arrest met de clausule van [illegible] bij edictale citatie, tegen *John Palmer*, gedaagde in voorschreven cas, vermits de non-comparitie van denzelven, hebben verleend het eerste defaut en voor het profijt daarvan decretatie en obedientie van het verzochte en geobtineerde arrest, mitsgaders admissie tot het doen eener tweede citatie bij edicte ten principale, tegen heden over drie maanden;

Zoo is het, dat ik ondergeteekende deurwaarder en gezworen exploiteur bij voornoemden raad, bij deze voor de tweede maal dagvaard en edictaliter oproep *John Palmer*, om op donderdag den 10den october 1833, des morgens te 8 uren, te compareren ter rolle van meergemelden raad, ten einde aldaar het eerste defaut te purgeren en als nog eisch te aanhooren, ter zake van saldo van rekening courant, groot sicca ropijen 252,780, waar omtrent tot de advertentie en edictale citatie, van den 29sten maart 1833, te vinden in de javasche courant van den 30sten dier maand, wordt gerefereerd.

Aldus gepubliceerd en geafficheerd, na voorgaanden klokslag van het raadhuis te Batavia, op heden den 11den julij 1833.

De deurwaarder en exploiteur voornoemd,
SCHOUTEN.

—Alzoo president en leden in den raad van justitie alhier, op daartoe gedaan verzoek, door den waarnemenden procureur *J. F. Neijndorff*, voor en in naam van president en leden der desolate boedelkamer alhier ter stede, als administrerende de insolvente boedels van wijlen *Leonardus Abels*, in leven ambtenaar op wachtgeld te Passaroeang; en *Isaak van Teijlingen Thielen*, in leven waarnemend secretaris bij den landraad en tevens secretaris bij het vendu departement alhier, hebben verleend het eerste defaut en admissie tot het doen eener tweede citatie bij edicte *ad valvas curiæ*, en den dag van regten daartoe heeft bepaald, op woensdag die zijn zal, den 7den aug. 1833;

Zoo is het, dat ik *Johannes Heijnneman*, tweede deurwaarder en gezworen exploiteur bij gemelden raad, bij deze voor de tweede maal dagvaard alle degenen, die vermeenen mogten eenig regt, actie of pretentie te hebben op voorschrevene boedels, om op woensdag die zijn zal, den 7den augustus 1833, des morgens te half acht ure, in persoon of bij gemagtigden te compareren ter openbare rolle van meergemelden raad, op deszelfs gewone audientie zaal, ten einde het eerste defaut te purgeren en als nog hun vermeende regt, actie of pretentie institueren en voorts te procederen tot het judicium preferentie en concurrentie.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd, na voorgaanden klokslag van de puije van het raadhuis te Soerabaija, op den 2 julij 1833.

De tweede deurw. en gezw. expl. voornoemd,
J. HEIJNNEMAN.

VENDU-DEPARTEMENT.

Op Maandag den 22sten Julij 1833.

Voor de woning van den chinees *Lim Kangkan*, op de Pisang Passer, van juweelen, goud- en zilverwerken, huismeubelen, glazenkasten, lijnwaden, porselein en glaswerken, en diverse negotie goederen meer.

En precies te 11 uren.

Voor rekening van denzelven.

No. 1. Zeker stuk tuinland gelegen buiten deze stad, in het westerveld het 1ste deel van het blok P, sub no. 21 bij de verponding doorloopende onder no. 1166.

No. 2. Zeker ledig erf, gelegen omtrent ¼ uurgaans buiten deze stadspoort Diest, in het westerveld het 7de deel van het blok O, sub no. 421 bij de verponding doorloopende onder no. 1165.

Op Dingsdag den 23sten Julij 1833.
tegen 4 pCt. vendu-salaris.

Voor het negotiehuis van *Barrel en Co.* op de Groote Rivier, van de volgende met het Amerikaansche schip *Virginia*, van Newijork, pas aangebragt versche provisien ens. als; meel, gezoute vleesch, haring, roode-en champagne wijn, annisette, beschuit, hammen, linnenzakken, zweedsch ijzer, platlood, saffraan, spermacetie kaarsen, hoeden, tafelmessen en vorken, benevens twee zeer fraaije groote spiegels 56 duimen hoog en 35 duimen breed. Voorts engelsch bier op vaten en eenige lijnwaden.

Op Woensdag den 24sten Julij 1833.

Voor het woonhuis van den heer *Reijnbout* op Rijswijk, voor rekening van den heer *Toelaer*, van paarden, wagens, huismeubelen, diverse chinesche goederen, beste geconfijte [illegible]

Op Donderdag den 25sten Julij 1833.

Voor het pakhuis van *J. van Dijk*, voor rekening van de belanghebbenden van eene partij boter, roode en witte wijn, lijnwaden, sarongs en slendags, gemaakte kleederen, lakens, en diverse andere goederen meer.

Voorts voor rekening van het gouvernement.

10 stuks diamanten wegende te zamen 20 karaat.

En precies te 11 uren.

Het land genaamd Dramaga en Sindang Barang, benevens de 2 huizen reeds geannonceerd in de couranten van den 27sten junij jl. no. 76 toebehoorende aan den heer *P. W. H. van Riemsdijk.*

Het huis en erf, staande en gelegen op Noordwijk, behoorende aan de luthersche gemeente alhier, en

Het land Jan Lappa met dies inventaris, toebehoorende aan den boedel van wijlen den heer *P. Reyssel* [illegible]

Zijnde de belendingen dezer vastigheden ten vendukantore te zien.

Op Vrijdag den 26sten Julij 1833.

Voor rekening des boedels van wijlen den heer *A. L. Fransze*, op den hoek van de Koestraat, van een span makassaarsche wagen-en drie goede bendiepaarden, wagen en bendietuigen, twee goede bendies, martevanen, glaswerk, hang-, muur- en tafelstolpen, ledekanten, stoelen, tafels, banken, twee goedgaande pendules, eene staande-en eene hangklok, eene partij boeken waaronder het werk van Daendels compleet, alsmede een stel javasche couranten; wijders hetgeen te voorschijn zal worden gebragt.

Voorts om elf uren precies, de ondervolgende lijfeigenen: *Malatie*, huismeid, dispensierster en naaister; haar dochter oud 16 jaren, compleete lijfmeid, fijne naaister, en haar broeder oud 20 jaren, huis en lijfjongen; *Rozetta*, compleete kokkin, oud omtrent 45 jaren, *Asia*, dispensierster, huis en werkmeid, oud 48 jaren.

Het huis door den overledenen bewoond geweest zal op eenen naderen dag en plaats worden geveild, hetzelve is inmiddels dagelijks te zien.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Op woensdag den 31sten julij 1833, zal door vendumeesteren ten overstaan van eene commissie uit den raad van justitie te Batavia, krachtens appointement condemnatie van dien zelfden raad, dd. 9 mei 1833, ter instantie van den advocaat

Mr. *P. C. Ardesch*, als zoodanig agerende voor en van wege de weeskamer alhier, bij executie worden verkocht, de ondervolgende vastigheid, toebehoorende aan *Tjiang Loenseeng*;

Zeker erf, bebouwd met een groot steenen huis, voorzien van eenige kamers, benevens een pakhuis van planken, met pannen gedekt; het laatstgenoemde staande op Gouvernements grond aan den rivier kant, gelegen iets westwaarts buiten deze stad, in het westerveld, het 8ste deel van het blok P. sub no. 18, bij de verponding doorloopende onder no. 906.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging, op voornoemde vastigheid, zoude willen pretendeeren en zich opposeeren tegen gemelde executie en verkooping; die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.

De 1ste deurw. en gezw. expl. bij den raad van justitie te Batavia,

SCHOUTEN.

—Worden te verkoop aangeboden, de navolgende phijsische en mechanische vermakelijkheden als:

Een *Cartesiaansch* mannetje met lucht ballon van émail;
Een bouillet van *Franklin*.
Een water hamer;
Eene fontein van *Hero*;
Eene fontein op commande;
Eene pers fontein met sprongen en perspomp;
Eene *Tanthalus* beker;
Eene kleine kamer lucht-ballon;
Eene kijker om door eene plank te zien;
Philosophische lamp of bol met bepaald zwaarte punt;
Een mechanische turk;
Een [illegible] hoogschieter;
Het offer van *manock* en vrouw.

De navolgende instrumenten om eene fraaije verlichting door *gaz* daartestellen.

Eene rond draaijende zon, / Het kruis van Maltha, / Een bouquet, / Eene nagelbloem, } al deze werktuigen zijn zeer fraai in koper bewerkt.

Vuurwerk om naar willekeur te veranderen;

Benevens de apparatus voor het *gaz*, en de beschrijving hoedanig al deze voorwerpen te gebruiken; een en ander nieuwelings uit Europa aangebragt, en te verkrijgen voor het aldaar inkoops-kostende à *f* 400 zilver, zijnde zeer geschikt om naar *Japan* gezonden te worden.

Adres bij 's lands drukkerij.

—Wordt te verkoop aangeboden:

Eene [illegible] in [illegible] voor die hand bestelde piano forte, van [illegible] bij *Broadwood* en *Sons* te Londen, met een kistje vol muziek, waaronder zeer veel modern, voor den prijs van *f* 1200 zilver.

Adres ter Lands Drukkerij.

—*J. van Dijk* heeft met de laatste Amerikaansche en Engelsche schepen ontvangen hollandsche en engelsche hammen, chester- pijnappel- warwicks- zoetemelksche- en zwitsersche-kaas, boter in dubbeld en enkeld fust, gerookte en versche stoomzalm, gezouten pens, zuurkool, vleesch- visch- en andere sauzen, gedroogde vruchten, tuinboontjes, vruchten op brandewijn, [illegible], mostard, jenever in kelders, likeuren, siropen, spiegels, porseleinen theeserviesen, gebronsde en andere hang- tafel- en biljardlampen, extra fraaije pendules, albaste vazen, sabels, degens en koppels voor infanterie- en kavallerie-officieren, schermdegens, goud- en zilverdraad en galon, laken, wit cachemier, vlaggen en tusschendoek, bandiejassen, leidsels, hoofdstellen, zweepen en karwatsen, wagenpassementen, zijden en katoenen gordijnfranjes, borstels, parfumerien, eau de cologne, papier, kantoorpennemessen, diverse bijouteriën, rouwgarnitures, spelende doozen, dames- en heeren-necessaires, handschoenen, satijnen en prunelle schoenen, swarte en witte zijden dames en heeren-kousen en sokken, gekleurde neteldoeken, canezous, chemisetten, pelerinen, en toeren bloemen en coiffures, alles naar de nieuwste smaak, ceinturen met goud en zilver geborduurd, kindergoed, dames corchetten, tule aan het stuk, neige en entredeux, kammen, chemisetten en cols voor heeren, gekleurde en batiste halsdoeken, surprises, kinderspeelgoed en diverse andere goederen meer.

—Op de vendutie van vrijdag zal mede worden verkocht eene partij afbraak als vensters, deuren enz.

—De *Wed. Brown en Co.*, hebben pas ontvangen best Londen's bier op vaten, Engelsche en Westphaalsche hammen, boter, kaas en andere provisien, spermacetie kaarsen, [illegible] fraaije chitsen, fijn wit katoen, madapolam [illegible].

HUWELIJKEN.

MARRIED.] [illegible]
FRANCOIS [illegible], of Antwerp.
WITH
MARY ANNE TOWNSEND, of Reding.

GEBOORTEN.

Mijne lieve vrouw, *Wilhelmina Dorothea Elisabeth Voss*, beviel heden voorspoedig van eene gezonde dochter.

SAMARANG, 3 Julij 1833. F. HAUBNER.

—Te Pattie in de Residentie Japara en Joana, is op den 14 julij 1833 voorspoedig bevallen van eenen zoon en eene dochter, mevrouw *De Vogel geboren* F. J. L. BOUSQUET.

STERFGEVALLEN.

Op heden overleed tot mijne bittere droefheid, mijne hartelijk geliefde echtgenoote vrouwe *Catharina Johanna van Riemsdijk*, in den ouderdom van 54 jaren; diep betreurd door mij en hare talrijke bloedverwanten en vrienden.

BATAVIA, 15 Julij 1833. G. J. HOLSMAN.

—Tot onze bittere smart overleed heden ochtend omstreeks 5 uren, ons hartelijk geliefd jongste zoontje *Albertus Theodorus Cornelis* slechts den jeugdigen leeftijd van 1 jaar en ca. 8 maanden bereikt hebbende.

BATAVIA, *den 10den julij 1833.* C. A. G. ROMSWINKEL. J. W. A. ROMSWINKEL, *Geboren Filz.*

—Heden overleed *Christiaan François*, jongste kindje van P. A. EVERS.

BATAVIA, *den 13den julij 1833.*

—Na een lijden van slechts weinige uren aan een attaque van de cholera overleed heden in den ouderdom van 51 jaren, de welEd. heer *Alexander Lodewijk Franzze*, diep betreurd door zijne talrijke vrienden en goede kennissen.

BATAVIA, *den 14 julij 1833.* H. J. DE WITT. J. A. R. CASPERSZ.

—Heden eindigde, ons jongste kind *Elizabeth Agnes Jacoba*, haar kortstondig leven van 17 maanden.

BATAVIA, *den 18den julij 1833.* P. J. C. SAAIJMANS. J. A. SAAIJMANS, geb. *Groothuizen.*

—Heden overleed tot onze bittere droefheid in eene zware stuip, ons zeer geliefd oudste zoontje, *Jacobus Leonardus Theodorus*, naauwelijks twee jaren oud.

TAGAL, *12 julij 1833.* J. T. HALKEMA. M. E. HALKEMA, geboren *Mathijs*

—Ons eenigste kindje, in welks bezit wij ons slechts vijf maanden hebben mogen verheugen, werd ons heden door den dood ontrukt.

Mr. D. B. DOB.

SOURABAIJA, *den 18den julij 1833.*

—Heden overleed, na eene kortstondige ziekte, *Carolina Georgina Bletterman*, teeder geliefde echtgenoote van P. J. OVERHAND.

BESOEKI, *16 junij 1833.*

—Heden overleed na eene kortstondige ziekte tot mijne en mijner kinderen, grootste droefheid mijn waarde echtgenoot de kapitein bij het 4de bataillon infanterie *A. A. Hager*, oud 46 jaren.

Crediteuren en debiteuren worden verzocht zich te melden binnen zes weken aan de ondergeteekende

Executrice Testamentair.

SALATIGA, *den 7den julij 1833.* weduwe A. A. HAGER, geboren *M. Dekker*,

NAGELATEN BOEDELS.

De genen, welke iets te pretendeeren hebben of verschuldigd zijn, aan den boedel van wijlen den heer *Alexander Lodewijk Franzze*, in leven ambtenaar op wachtgeld, worden verzocht daarvan binnen den kortstmogelijken tijd, uiterlijk binnen zes weken, na dato aangifte en betaling te doen.

De executeuren.

BATAVIA, *den 17 julij 1833.* H. J. DE WITT. J. A. R. CASPERSZ.

—Krachtens geprononceerde vonnissen bij den Raad van Justitie alhier den 26sten junij jl. worden de crediteuren in de insolvente boedels wijlen *H. A. Han* en den chinees *Liem Tjauwkan* opgeroepen, om de hun toegewezene gelden onder cautie de restitutie te komen ontvangen, bij nalatigheid zal worden gehandeld conform art. 17 van het provisioneel reglement op de administratie der desolate boedels in Nederlandsch Indië.

Namens de desolate boedelkamer

De secretaris

SAMARANG, *18 julij 1833.* A. HOUTKOPER.

—De boedelkamer te Samarang, maant elk en een iegelijk op, die iets te vorderen heeft van, dan wel verschuldigd is, aan de boedel van wijlen de Chinesche vrouw *Sie Kimnie*, huisvrouw van *Liog Siang* [illegible], om daarvan binnen [illegible] weken na dato aangifte, of betaling te doen, binnen drie [illegible].

Namens de boedelkamer voornoemd.

De Secretaris,

SAMARANG, *den 22den julij 1833.* A. HOUTKOPER.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

De ondergeteekenden benoemd zijnde tot correspondent en mede-correspondenten van de maatschappij tot nut der zeevaart te Rotterdam opgerigt, hebben de eer de bewoners van Nederlandsch Indië daarvan kennis te geven.

Het doel van deze maatschappij is, om onze behoeftige zeelieden of wel derzelver weduwen of kinderen in hun ongeluk te hulp te komen en te ondersteunen, even zoo als dit ook een hoofddoel uitmaakt van het collegie „Zeemanshoop" te Amsterdam, om welke reden door den eersten toekenaar ook vroeger aan het agentschap van gezegd collegie is voorgesteld om de, in der tijd, gedane collecte in deze gewesten tot beider nut vereenigd te doen plaats vinden, doch [illegible] daartegen bezwaren ingebragt.

Het scheepvaart van Rotterdam op Java, evenwel, is niet minder belangrijk dan die van Amsterdam, en de ondergeteekenden hebben zich daarom ter liefde hunner ongelukkige landgenooten, en uit hoofde van den, in de laatste jaren, teruggaanden toestand van het fonds dier maatschappij ook wederom gaarne met de hun in deze opgedragene taak willen belasten.

Het is, ten gevolge daarvan, dat zij op nieuw de weldadigheid van alle ingezetenen van Nederlandsch Indië met kracht inroepen. Het is voorzeker gemakkelijker te geven dan te vragen, doch wie zou aarzelen met aandrang te vragen an wie zal ominzigt blijven met blijdschap te geven, [illegible] voordoen als deze! [illegible] den ongelukkigen zeeman, [illegible] grooten handel en den [illegible] ook van onze zijverheid, beide hulp bevorderen en die nu, door het ruwe element waarop hij zijn leven doorbragt, verouderd, verstijfd en verlamd, en dus buitenstaat is zijne behoeften te voorzien, noodwendig, indien geene medelijdende handen over hem worden uitgestrekt, tot den bedelzak wordt gedwongen!

Brengen wij allen dan, ieder voor zoo veel het zijn vermogen gedoogt, het onze toe om hem daarvoor te behoeden! De zee heeft het vaderland groot, rijk en aanzienlijk onder de volken gemaakt. Zeelieden zijn het derhalve die ons onschatbare weldaden hebben bewezen. Erkennen wij dit eenigzins door wederkeerig, daar, waar zeelieden, of hunne arme vrouwen of kinderen hulp behoeven, hun de [illegible] te ontrukken en voldoen wij alzoo, bij deze gelegenheid wederom, aan de inspraak van ons menschelijk gevoel, zoo wel als aan die van ons vaderlandsch hart.

De correspondent en mede-correspondenten van de maatschappij tot nut der zeevaart te Rotterdam.

H. J. MEIJNDERTS.
C. M. ROBERTS.
[illegible]
A. G. DE KOCK.
R. A. VINJU.
J. VAN DER CRAB.
I. J. A. A. RUZETTE.
J. H. SCHOLTEN.

—Algemeene vergadering van deelhebbers in de *Javasche Assurantie Maatschappij* op dingsdag den 30 dezer om 10 uren des morgens in het lokaal der Beurs, alwaar verslag zal gedaan worden der operatien gedurende de verloopene 5 jaren, en tevens een plan worden aangeboden voor de oprigting van eene nieuwe maatschappij ter vervanging van deze, dewelke op heden termineert.

BATAVIA, *De Secretarissen en Tresoriers,*
den 20 julij 1833. THOMPSON, ROBERTS en CO.

—Assaut d'armes. Dimanche 21 juillet, à 2 heures, à la Cantine Militaire de Weltevreden. DHONT.

—De notaris *Isaac Anthony Bulin*, heeft zijn kantoor op de bonca.

—Société militaire d'officiers, boulangerie, patisserie, table d'hôte, tenue par *A. Chevalier*, route de Meester Cornelis.

Il se charge de toute espèce de commande tant chez lui que pour la dehors.

LIEFHEBBERIJ-TOONEEL

Te Weltevreden.

Onder de Zinspreuk;

UT DESINT VIRES TAMEN EST LAUDANDA VOLUNTAS.

3de representatie van het 10de Tooneel - jaar.

Op vrijdag den 26sten julij 1833.

DE OOST INDIE - VAARDER,

Tooneelspel in *vier* bedrijven, naar het Hoogduitsch van

C. G. H. ARRESTO.

De deuren zullen niet voor zes ure geopend worden. Men zal ten *half zeven ure precies* beginnen. Bij het verlaten der zaal, zal men zich van een contramerkje dienen te voorzien.

Tot de afgave der bewijzen van toegang, *voor deze representatie*, zal worden gevaceerd, in het [illegible] te Weltevreden, op vrijdag den 26sten julij 1833, (zijnde de dag der representatie,) des voormiddags van 8 tot namiddags te 2 uren.

Niemand zal worden toegelaten op entré-billetten niet op naam van den houder staande; zullende ten nauwste daarop gelet worden.

BATAVIA, *Namens de directie,*
den 19den julij 1833. VAN WOELDEREN, secr.

—Op heden is alhier overleden de heer kapitein *Charles Ihlen* oud 35 jaren. Crediteuren en debiteuren des boedels worden verzocht aangifte of betaling te doen, binnen den tijd van zes weken aan

SAMARANG, T. W. E. LANGE.
6 julij 1833. R. A. W. HANSEN.
Testamentaire Executeuren.

POST-KANTOOR.

BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het postkantoor te Batavia, paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	*schip*	*kapitein*
Mauritius,	*Ned. schip Susanna*,	Tower.
Idem,	*dito brik La Lucile*,	Deig.
Padang,	*dito bark Sarah*,	Stokheker.
Londen	*Eng. schip Ellen*,	Dixon.
Cowes,	*Amerik. schip Jefferson*,	Marsailles.
Amsterdam,	*dito brik Mary*,	Rand.
Siam,	*Siam's mangkang Taij Hoana*,	Koan Sui.

BATAVIA, *De Postmeester,*
den 18den julij 1833. P. A. DIK.

VERTREKKENDE SCHEPEN.

Passage naar Europa, per het Engelsch schip ANNABELLA, kapitein *R. Gales*, zal gereed zijn in het begin der volgende maand te zeilen, adres bij [illegible]

VERTREKKENDE PERSONEN.

G. M. toeLaer verlaat Java.

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	Batavia		*Samarang*		*Soerabaya*	
	Guld.	*Cents*	*Guld.*	*Cents*	*Guld.*	*Cents*
Tarwe brood de 14 oncen . .	»	30	»	25	»	32½
Varkens-vleesch het katje	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Ossen-vleesch het @	»	25	[illegible]	20	»	18

MARKTPRIJZEN.

	Batavia		*Samarang*		*Soerabaya*	
	Guld.	*Cents*	*Guld.*	*Cents*	*Guld.*	*Cents*
Rijst eerste soort per koijang .	127	»	108	»		
Idem tweede soort per koijang .	115	»	100	80	110	»
Idem derde soort per koijang .	100	»	89	80		
Idem eerste soort per gantang (½ picol)	»	55	»	35		
Idem tweede soort per gantang .	»	50	»	30	»	»
Idem derde soort per gantang .	»	45	»	20		
Koffij per pikel	32	»	36	»	45	»
Klapper-olie per takker van 33 bottels	8	50	4	65	7	50
Katjang-olie per takker van 33 bottels	6	60	4	65	5	28
Dempel-olie per pikel . . .	30	»	19	20	24	»
Brandhout per vadem van 18 voeten lang. 6 voeten hoog en 2 voeten breed	14	»	38	»	12	»

NB. Bovenstaande artikelen zijn allen in koperen-munt berekend.

SCHEEPSBERIGTEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

Julij 17—Eng. schoener *John Dunscomb*, H. McLean, van Diemensland den 31sten mei.

Vertrokken.

Julij 16—Eng. bark *Universe*, G. Broek, naar Sinkapoer.
Julij 17—Amerik. bark *Brazil*, W. B. Parken, naar Samarang.
Julij 18—Amerik. bark *Dromo*, W. Rand, naar Rotterdam.—Eng. schip *Emma*, W. Cobb, naar Sinkapoer.—Dito brik *Mediterranian Packet*, D. Raigh, naar Amsterdam.—brik *Dorothea*, W. Bergen, naar Samarang.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. wacht-schip *Orestes*; schoeners *Zwaluw*, *Dolphijn*, *Calijpso*; kruis-peniche *No.* 4; schepen Baron van der Capellen, Osmar Osman, Susanne, Sarah; bark Samarangsche Vriend; brikken Dankbaarheid, Bianhong, Charlotta, Dorothea, La Lucile; schoeners Semangka, Calijpso, Dolphijn.—Amerik. oorlog-korvet Peacock; dito oorlogschoener Boxer; schepen Jefferson, Hope, James Perken, Hercules, Virginia; brik Mars.—Eng. schepen Ellen, Oressa; schoener John Dunscomb.

SAMARANG.

Aangekomen.

Julij 10—stoom-boot *Van der Capellen*, F. W. E. Lange, van Batavia den 7den julij, passagiers, mevrouw Keuchenius en 1 luitenant.—*Julij* 11—schoener *Zeepaard*, E. G. Derterister, van Batavia den 9den julij, met Zr. Ms. troepen.

Vertrokken.

Julij 10—bark *Fatal Rachman*, Said Hoesin Bin Mochamat El Jaffrie, over Grissee, Soerabaija naar Sumanap.
Julij 11—bark *Mansoor*, F. N. Thies, naar Soerabaija en Sumanap.
Julij 13—schip *Hokthay*, J. M. Ralph, naar Soerabaija en Sumanap.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Julij 9—bark *Flora*, J. Burgerhoudt, van Samarang den 5den julij, passagiers, de chirurgijn Verduin, vrouw en kind, en de heer Boognard.—Zr. Ms. transport-boot *No.* 4, stuurman Muller, van een kruistogt om de oost.
Julij 10—schip *Jessij*, J. Johnston, van China den 20sten mei.—Zr. Ms. korvet *Heldin*, kapt.-luitenant A. Anemaet, van een kruistogt om de oost.—Dito korvet *Amphitrite*, kapitein ter zee J. P. Machielsen, van een kruistogt om de west.
Julij 12—brik *Alijda*, F. J. Haser, van Amboina den 26sten junij, met Zr. Ms. troepen.

Vertrokken.

Julij 4—brik *Harriet*, W. H. Nash, naar Sumanap.—brik *Hersteller*, J. G. Fraum, naar dito.
Julij 10—schoener *Indus*, J. G. Klein, naar Batavia.—Zr. Ms. kanonneer-boot *No.* 8, luitenant der 2de klasse D. van der Draaisen, koersstellende om de west.—brik *Pesisier Borneo*, Mass Draman, naar Sambas.
Julij 11—bark *Radja Walie*, A. van Os, naar Sumanap. [illegible] luitenant A. Anemaet, [illegible] Abdulla Bin Smith, naar Samarang.—Schoener [illegible], Ong Engsing, naar Batavia.—Zr. Ms transport-boot *No.* 4, stuurman Muller, koersstellende om de oost.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvetten *Amphitrite*, *Zwaluw*; schoeners *Daphne*, *Windhond*, *Pollux*; schoener *Zeemeeuw*; schepen Petrus, De Drie Maria's, De Vrouw Maria, Abel Tasman, Willem Ernst, Holland, Johanna Elisabeth, Dankbaarheid aan de Nederlandsche Handel Maatschappij, Rotterdams Welvaren, Zeemans Hoop, Olivier van Noord, Esperance, Mastora, Jessij; barken Eleonora, Flora, Concordia, Sheva; brikken Teksing, Java, Mercurius, Tarter, Tjoenpo Tjon Goan, Alijda; schoeners Carolina, Maskoot, Monkeij, Brache; gaijes Kim Hokkim.—Arab. schip Fatal Kariem.—Portug. schip Providencia.—Eng. schepen Andromeda; bark Camden; brik Rich Bell.

HANDELSBERIGTEN.

Aangebragte en uitgevoerde ladingen te BATAVIA van den 17den tot en met den 19den julij.

AANVOER.

17 *julij*. Van van *Diemensland*, met de Eng. schoener *John Duncombe*, *H. Maclean*.
720 zk. tarwe, 102 do. haver, 1 baal flanel, 1 kist zuuren, 1 do. leder, 1 mand tabak, *Maclean*, *Watson en Co.*

UITVOER.

17 *julij*. Naar *Rotterdam over Samarang*, met het Amer. schip *Brazil*, *W. B. Parker*.
600 pic. tin, 40 do. bindrotting, *Ten Brink*, *Reijnst*, *Gijsing en Co.* 100 ks. manilla sigaren, uit het entrepôt geladen, *Wilson*, *Smith en Co.*

Naar *Rotterdam over Soerabaija*, met het Amer. schip *Dromo*, *W. Rand*.
[illegible] do. koffij, 5 ks. manilla sigaren, geladen uit het [illegible]
[illegible] do. koffij, *Vidal en Co.*
[illegible]

Idem. Naar [illegible] bark *Mediterranian*, *D. Raigh*.
2174½ pic. [illegible]
196 pic. koffij, [illegible]

Aangebragte en uitgevoerde ladingen te SOERABAIJA, van medio tot en met ultimo junij 1833.

AANVOER.

Van *Macao*, met het Portug. schip *Providencia*, *Fulgerido*.
2 vn. verfolie, 66 pk. chin. papier, *Xavier*.
7 pk. gekleurd papier, 2 vs. confituren, *Gomes*.

Van *Sydney*, met het Eng. schip *Ellen*, *Ayen*.
67 stuks blikke dozen inh. geconserveerde eur. provisien, *Thornton*, *West en Co.*

UITVOER.

Naar *Nederland over Batavia*, met het Eng. schip *Prince Regent*, *Aitken*.
1500 bs. bindrotting, 531 st. huiden, 1114 koij. rijst, *Thornton*, *West en Co.*

Naar *Macao*, met het Portug. schip *Providencia*, *Fulgerido*.
2329 bs. bindrotting, 9 pic. buffelzenuwen, 5 do. vischvinnen, 190 do. inl. medicijnen, *Xavier*.
2 koij. rijst, 278 pic. inl. medicijnen, 22½ do. dinding, 19 do. vischvinnen, 3½ do. tripang, 2½ do. specerijen, 44 katt. vogelnestjes, *aan onderscheidene chinezen*.

In- en uitvoer te SOERABAIJA met Inlandsche vaartuigen onder Ned. Ind. vlag, gedurende de maand junij 1833.

AANVOER.

Van de *Molucco's*.
748 fl. kaijoepoetie olie, 50 pic. masoeij, 72 do. ebbenhout, 6 do. wortelhout, 18½ do. koffij, 2000 gulden zilver en 5000 do. kopergeld.

Van *Makasser*.
17 pic. masoeij, 19 fl. oliteiten en wierook, 2 pic. gedroogde garnalen, 8 kg. karouwmatten, 13 st. mak. sarongs, 800 gulden zilver en 1200 do. kopergeld.

Van *Borneo*.
185½ pic. was, 3540 st. kadjangmatten, 1750 do. karouwmatten, 2 pic. benzuin, 1½ do. komenzaad, 1½ do. karing, 42 do. gambier, 2 do. rotankruid, 40 do. biatjang, 5 do. verfbasten, 11200 bs. bindrotting, 5 kg. tjeloepan, 2300 st. diverse chin. aardepotten.

Van *Linga*.
17000 st. chin. porceleinen borden en kommen.

Van *Balie*.
687 pic. klapperolie, 29 do. talk, 306 do. kapas, 84 do. dinding, 51 do. masoeij, 46 do. koffij, 1½ do. was, 15 do. katjang, 2 do. sandelhout, 64½ koij. rijst, 1156 st. huiden.

[illegible]

1½ kg. jav. sarongs, 13 st. salendangs, 35 do. zijde parapluien, 30 do. pajongs.

Naar *Makasser*.
11½ lg. arak, 200 pajongs, 26 dz. waterglazen, 530 st. kopjes en schoteltjes, 10 st. madapollam, 30 do. beng. chitzen, 100 paren laarzen en schoenen, wijders eenige meubelen en kramerijen.

Naar *Borneo*.
2 pic. koperwerken, 4½ do. klapperolie, 1660 str. katoenen garens, 560 st. eur. aardewerken, 400 doosjes goud- en zilverdraad, 1600 st. chin. spiegeltjes, 1800 do. smeerkaarsen, 6½ kg. arab. matzen, 50 st. eng. chitzen, 10 do. meubelchits, 2½ kg. beng. chitzen, 4 do. eng. sarongs, 9½ do. jav. doeken, 6½ do. [illegible], 17 do. sumanapsche sarongs, 90 st. madapollam, 6 kg. jav. salendangs.

Naar *Palembang*.
2 pic. koperdraad, 20 do. katjang, 2½ do. en 1300 str. katoenen garens, 16 pic. katjangolie, 4 do. klapperolie, 493 kg. sumanapsche kleedjes, 4 do. sarassa kleedjes, 2 do jav. doeken, 20 do. do. kleedjes, 25 st. eng. chitzen, 58 do. madapollam, 27 dz. ned. doeken, 8 kg. sumanapsche salendangs.

Naar *Balie*.
19 st. beng. chitzen, 20 do. eng. do., 4 do. longcloth, 12 do. mousselin, 3 pic. suiker, 1 ks. valsch gouddraad, 4 pic. lood, 10 pic. salpeter, 5 ks. jav. suijdrank, 1 kist benares-amfioen, (uit het Entrepôt.)

B. beteekent: balen, pic. picols, ks. kisten, ks. kistjes, koij. koijangs, kg. korgies, vn. vaten, vs. vaatjes, kd. krandjangs, md. manden, kr. kruiken, pp. pijpen, ox. oxhoofden, stv. staven, st. stuks, bs. bossen, dz. douzijn, lg. leggers, pd. ponden, str. strengen, el. ellen, kld. kelders, rn. realen, zk. zakken, pk. pakken, th. thail, kar. karaat, katt. katties, fl. fleschen.

OPGAVE der in lading liggende Schepen, te BATAVIA.

Naar	Cowes,	Am.	schip	*Jefferson*,	*Marsteller*.
»	London,	Eng.	»	*Ellen*,	*Dixon*.
»	Amsterdam,	Am.	brik	*Mars*,	*E. J. Rand*.
»	Siam,	Siamr.	wank.	*Tangoan*,	*Koan Goan* [illegible]
»	de Molucco's,	Ned.	schip	*Susanna*,	*Touw*.
»	[illegible]	»	brik	*La Lucile*,	[illegible]
»	[illegible]	»	bark	*Sarah*,	[illegible]
»	[illegible]	»	schoen	*Dolphijn*,	[illegible]
»	[illegible]	»	»	*Calijpso*,	[illegible]
»	[illegible]	»	[illegible]	[illegible]	[illegible]
»	[illegible]	»	brik	[illegible]	[illegible]

TE BATAVIA, TER LANDS DRUKKERIJ.